

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. V. Manichæus in suis libris de sideribus & cælo falsa docens, Spiritum
S. in se personaliter habitantem, doctrinæ suæ autorem incredibilis
dementia faciebat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

Rom. 1.
22.

etiam si illa nesciat. Qui vero & te, & illa novit, non propter illa beator, sed propter te solum beatus est, si *cognoscens te, sicut Deum glorificet, & gratias agat, & non evanescat in cogitationibus suis.*

2. Cor. 6.
10.
Iob. 28.
31.

2. Sicut enim melior est, qui novit possidere arborem, & de usu ejus tibi gratias agit, quamvis nesciat vel quot cubitis alta sit, vel quanta latitudine diffusa, quam ille, qui eam metitur, & omnes ramos ejus numerat: & neque possidet eam, neque creatorem ejus novit aut diligit: sic fidelis homo, cujus totus mundus divitiarum est, quasi *nil habens omnia possidet* inhærendo tibi, cui serviunt omnia: quamvis nec saltem septentrionum gyros noverit, dubitare stultum est, quin utique melior sit, quam mensor cœli, & numerator siderum, & pensor elementorum, & negligens tui, qui *omnia in mensura, & numero, & pondera disposuisti.*

Sap. 18.
21.

V S V S.

1. Cor. 8.
1.

Incitat S. D. doctos ad humilitatem, ne se majores putent indoctis, cum non sint ideo beatores quia doctiores: imo hoc ipso sint miseres, quia *scientia inflat*, nisi identidem humilitatis studio reprimatur.

C A P. V.

Manichæus in suis libris de sideribus & celo falsa docens, Spiritum S. in se personaliter habitantem, doctrina sua autorem incredibili dementia faciebat.

1. **S** Ed tamen quis quærebat Manichæum nescio quem, etiam ista scribere, sine

sine quorum peritia pietas disci poterat? Dixisti enim homini: *Ecce pietas est sapientia!* ^{Iob. 18. 28.} quam ille ignorare posset, etiam si ista perfecte nosset: ista vero quia non noverat, impudentissime audens docere, prorsus illam nosse non posset. Vanitas est enim mundana ista etiam nota profiteri, pietas autem tibi confiteri. Vnde ille devius ad hæc, ista multum locutus est: ut convictus ab eis, qui ista vere didicissent, quis esset ejus sensus in cæteris, quæ abditiora sunt, manifeste cognosceretur. Non enim parvi existimari se voluit, sed a Spiritum sanctum consolatorem, & ditatorem fidelium tuorum, autoritate plenaria, personaliter in se esse persuadere conatus est.

2. Itaque, cum de cælo ac stellis, & de solis ac lunæ motibus falsa dixisse deprehenderetur, quamvis ad doctrinam religionis ista non pertineant: tamen ausus ejus sacrilegos fuisse satis emineret, cum ea non solum ignorata, sed etiam falsata, tam vesana superbiæ vanitate diceret, ut ea tanquam divinæ personæ tribuere sibi nitetur. Cum enim audio Christianum aliquem fratrem, illum aut illum, ista nescientem, & aliud pro alio sentientem, patienter intueor opinantem hominem: nec illi obesse video, cum de te Domine creator omnium non credat indigna, si forte situs & habitus creaturæ corporalis ignoret. Obest autem, si hoc ad ipsam doctrinæ pietatis formam pertinere arbitretur: & pertinacius affirmare audeat, quod ignorat.

3. Sed etiam talis infirmitas in fidei cubulis, à charitate matre sustinetur, donec

Ephes. 4.
13.

affurgat novus homo in virum perfectum, & circumferri non possit omni vento doctrina. In illo autem qui doctor, qui autor, qui dux & princeps eorum, quibus illa suaderet, ita fieri ausus est: ut qui eum sequerentur, non quemlibet hominem, sed spiritum sanctum tuum se sequi arbitrarentur: quis tantam demerentiam, sicubi falsa dixisse convincetur, non detestandam, longeque abjiciendam esse judicaret? Sed tamen liquido nondum compereram, utrum etiam secundum ejus verba, vicissitudines longiorum & breviorum dierum atque noctium, & ipsius noctis & diei, & deliquia luminum, & si quid ejusmodi in aliis libris legeram, posset exponi: ut si forte posset, incertum quidem mihi fieret; utrum ita se res haberet, an non ita: sed ad fidem meam illius auctoritatem, propter creditam sanctitatem, proponerem.

N O T Æ.

hæresi 46.
ad Quod.
vult:
l. de util.
cred. c. 3.

- a Sed spiritum S. consolatorem, &c.) quem in hæresis suæ autore personaliter habitasse credebant, nam promissionem Domini nostri Iesu Christi, teste S. D. de paraclete Spiritu Sancto, in suo hæresiarcha Manichæo dicunt esse completam. Unde se in suis literis Iesu Christi Apostolum dicit, eo quod Iesus Christus se missurum esse promiserit, atque in illo miserit Spiritum sanctum.

V S V S.

1. Solari se hinc possunt indocti, si audiant dicentem S. Augustinum, non obesse homini, si situs & habitus creaturæ ignoret, & abdita natura non penetret, modo de creatore non credat indigna, & non faciat divinis legibus prohibita.
2. Admonemur ex S. D. verbis, quanta caritate & patientia sit agendum cum Cathecumenis & Neophytis. Possunt quidam errores dissimulari,

lari, quos non tam ex pertinacia, quam incapacitate, & simplicitate invincibili retinent. Sicut enim Confessarius non tenetur monere pœnitentem ignorantia invincibili laborantem, si non speret fructum, ut Theologi docent: ita ex paritate rationis, nemo tenetur instruere aliquem de illis mysteriis, quæ novit ab illo, aut nunquam aut certe nondum posse intelligi.

V. Layman. l. 5. tr. 6. c. 13. n. 5. Suar. d. 15. de Fide. S. 1. n. 10.

CAP. VI.

Faustum natura & exercitatione facundum, liberalium artium, nisi Grammatica, expertem fuisse: se vero tum veritatis avidum, rem non verba curasse.

I. **E**T per annos ferme ipsos novem, quibus eos animo vagabundus audivi, nimis extento desiderio, venturum expectabam illum Faustum. Cæteri enim eorum, in quos forte incurrissem, qui talium rerum quæstionibus à me objectis deficiebant, illum mihi promittebant: cujus adventu collatoque colloquio, facillime mihi hæc, & si qua forte majora quærerem, enodatissime expedirentur. Ergo ubi venit, expertus sum hominem gratum & jocundum verbis: & ea ipsa, quæ illi solent dicere, multo suavius garrientem. Sed quid ad meam sitim, preciosorum poculorum decentissimus ministrator? Iam rebus talibus satiatae erant aures meae: nec ideo mihi meliora videbantur, quia melius dicebantur: nec ideo vera, quia diserta, nec ideo sapiens anima, quia vultus congruus, & decorum eloquium. Illi autem, qui eum mihi promittebant, non boni rerum existimato-